Prilog 6.

Čuvar starih sorti. Čepinski kupus od sada i na europskoj sortnoj listi. www.agrobiz.hr (14. 10. 2021.)

HTTPS://WWW.AGROBIZ.HR/

ČUVAR STARIH SORTI

Čepinski kupus od sada i na europskoj sortnoj listi

Agrovijesti Piše: Glas Slavonije/Agrobiz 07. listopada 2016. u 19:49

Fotografija: Morana Begač, Agrobiz

Hefer obrt za podučavanje i savjetovanje u poljoprivredi iz Čepina odnedavno je u Upisniku dobavljača poljoprivrednog sjemena pod brojem 892 upisan kao proizvođač i održivač sjemena "čuvane" sorte kupusa bijelog pod imenom "čepinski", sukladno članku 18. Stavak 1. Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu (NN 45/2008. I 77/2013).

Rješenje o upisu izdano je 3. kolovoza ove godine na temelju prijedloga Povjerenstva za održavanje sorti, za koje je preporuku dalo Povjerenstvo za priznavanje sorti krmnog bilja, žitarica, repa, povrća, krumpira, uljarica i predivog bilja. Tako vlasnik ovog obrta, Hrvoje Hefer, od sada ima pravo proizvoditi standardno sjeme ove kasne sorte kupusa na točno određenih 0,06 hektara površina, piše Glas Slavonije.

- Više je razloga zašto smo odlučili registrirati sjemensku proizvodnju čepinskog kupusa. Prvi od njih je lokalpatriotizam. Moja obitelj živi u Čepinu već 300 godina, a među precima imam i ministra poljoprivrede, velikog župana i načelnika općine, u nekim bivšim državama, pa sam se osjećao pozvanim da sačuvam dio našeg čepinskog identiteta kroz ovu sortu i za sljedeće generacije - duhovito pojašnjava Hrvoje Hefer, inače diplomirani inženjer poljoprivrede, dodajući kako je i supruzi i njemu poljoprivreda struka, pa su zahvaljujući tomu došli i do povijesnih, stručnih i znanstvenih podataka o toj sorti, ali se i lakše snašli u šumi papirologije. Kao jedan od koautora, Hrvoje je sudjelovao i na Agroglasovu međunarodnom skupu "Poljoprivreda u zaštiti prirode i okoliša" u Vukovaru s radom o temi: Prinos lokalnih sorata kupusa u klimatskim uvjetima Osijeka kojim su obuhvaćene sorte ogulinski, varaždinski, čepinski i futoški kupus.

- Drugi je razlog što se nikada nitko nije ozbiljno uhvatio u koštac s registracijom tog sjemena jer ga ne može registrirati tko god hoće. Postoje neke barijere, i to je dobro, jer neće biti zloporaba i podvala. Imamo mi pozitivne zakone, samo ih se trebamo pridržavati. Morate biti diplomirani inženjer poljoprivrede da biste mogli registrirati sjeme, što je dobro, jer tako Hrvatska drži sjemenarstvo pod kontrolom - komentirao je Hefer kojemu je najveći problem u ovom postupku bila administracija, koju je uspješno svladao zahvaljujući uputama i savjetima Ministarstva poljoprivrede i Zavoda za sjemenarstvo i rasadničarstvo.

Cilj - tržišno brendiranje

- Jedan od razloga bio je i želja lokalnih proizvođača da se čepinski kupus očuva, legalizira i stavi na tržište pod tim imenom, a prema uzoru na ogulinski kupus koji već ima zaštićeno zemljopisno podrijetlo i izvornost, brend, zahvaljujući podršci lokalne samouprave - kaže Hefer koji je nakon rješenja da je njegov obrt "održivač starih sorti" krenuo u postupak stavljanja ove sorte na sortnu listu Republike Hrvatske. Taj je postupak trajao gotovo dvije godine.

- Sjeme čepinskog kupusa trenutno se čuva u osječkom Zavodu za sjemenarstvo i rasadničarstvo i na Veleučilištu u Križevcima i ja ću ga dalje umnažati na vlastitom imanju. Sada moramo raditi na "čišćenju" pa prema fenotipskom opisu radimo selekciju i daljnje umnažanje da dobijemo što čistiju sortu čepinskog kupusa - pojašnjava Hefer koji je, kaže, sjeme naslijedio od svoje bake, kao i mnogi sumještani koje je kontaktirao. No, kad je sve pogledao, bilo je prilično "šareno".

- Cilj nam je to konačno unificirati, da se više na tržnici ne može svaki kupus prodavati pod "čepinski". Planiram već možda iduće godine tražiti pomoć od Općine za sufinanciranje podizanja plastenika, u kojem bi proizvodnja sjemena bila u potpuno kontroliranim uvjetima, odnosno zaštićena od neželjenog križanja ostalih srodnih kultura - kaže Hefer ističući kako je sjeme čepinskog kupusa sada došlo na sortnu listu Republike Hrvatske, a time automatski i na sortnu listu Europske unije, tako da svatko iz EU-a tko ima sjeme može proizvoditi čepinski kupus.

- Čeka nas, dakle, sljedeći korak – zaštita zemljopisnog podrijetla kojim bi se odredilo određeno područje općine Čepin, koje sam našao u povijesnim izvorima. Nakon certifikacije će se čepinski kupus moći proizvoditi samo na tom registrirnom području. Moći će se proizvoditi i drugdje u EU-u, ali ne pod tim nazivom - pojašnjava Hefer koji u konačnici svoje vizije za krajni cilj postavlja stavljanje na tržište gotovog proizvoda – kiselog čepinskog kupusa od čije će proizvodnje živjeti bar 20 obitelji.

Osnivanje udruge

- Nisam se stigao javiti na posljednji E-impuls natječaj za mikropoduzetništvo jer još nisam imao gotovo rješenje u rukama, no planiram se svakako javiti na sljedeći takav natječaj Ministarstva obrta i poduzetništva, kako bismo osposobili cijelu proizvodnu liniju, od kaca za kiseljenje do sječkalice glavica i vakuumirke kiselog kupusa. Zaokružili bismo kompletan proces proizvodnje do finalnog proizvoda – kiselog kupsa koji bismo probali plasirati na tržište brendiran kao "čepinski" kupus, jer je upravo ova sorta idealna za kiseljenje i sarmu, otkriva svoje planove Hrvoje Hefer koji je upravo u postupku osnivanja udruge svih lokalnih proizvođača koji su voljni uzgajati čepinski kupus, jer, kaže, samo kroz udrugu moguće je proizvodnju držali pod kontrolom, a isto tako jedino udruga može pokrenuli postupak zaštite zemljopisnog podrijetla.- No, to sve košta. Nažalost, do početka kolovoza mogli smo se javiti na natječaj Ministarstva poljoprivrede za nepovratna sredstva od 75.000 kuna za zaštitu zemljopisnog podrijetla, izvornosti i ispitivanje tržišta i kemijsku analizu proizvoda, ali nismo mogli bez ovog rješenja. No, rečeno mi je da će iduće godine biti ponovljen natječaj kroz neki od EU fondova, pa ćemo se nastojati za to pripremiti. Vani jako cijene lokalne sorte i brendove koje svesrdno podupiru, jer ih oni vide kao rješenje za opstanak lokalne zajednice i dobar izvor prihoda - ističe Hefer dodajući kako su zasad on i supruga sve financirali vlastitim sredstvima, no uz veliku pomoć prijatelja, bez kojih to, kaže, nikad ne bi mogao napraviti, a koji svoje usluge nisu naplatili. Realno se troškovi kreću oko 10.000 eura, od čega se najviše odnosi na papirologiju, kaže Hefer.